

Vanhustyön keskusliitto

CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi

Viite Asiantuntijalausuntopyyntö eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kokoukseen 14.10.2021 asiana HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Asia Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry:n lausunto

Viitaten asiantuntijalausuntopyyntöönne Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Vanhustyön keskusliitto on valtakunnallinen keskusjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää vanhusten ja ikääntyneiden ihmisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä parantaa heidän elinolojaan ja arjen turvallisuutta. Vanhustyön keskusliitto edistää myös ikääntyvän väestön vanhuuteen varautumista. Vanhustyön keskusliitolla on noin 320 jäsenyhteisöä, jotka toimivat ikääntyneiden ihmisten ja vanhusten hyväksi.

Talousarvioesityksen vaikuttavuustavoitteissa 2020–2023 esitetään yhtenä tavoitteena, että oikea-aikaiset ja luotettavat palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin. Tämä on erittäin kannatettavaa varsinkin palvelujen tarpeessa olevien ikääntyneiden ihmisten kannalta. Riittävien ja räätälöityjen palveluiden saaminen oikea-aikaisesti tukee ikääntyneen henkilön toimintakyvyn ylläpitämistä ja mahdollisuuksia asua kotona mahdollisimman pitkään. Tutkimusten mukaan tarpeellisten palvelujen saanti oikea-aikaisesti myös myöhentää tarvetta raskaampiin palveluihin.

Talousarvioesityksessä todetaan pääluokan 33 selvitysosassa, että sosiaali- ja terveyspolitiikalla tuetaan työllisyysasteen nousua ja työn tuottavuutta huolehtimalla työntekijöiden terveydestä, hyvinvoinnista sekä toiminta- ja työkyvystä. Vanhuspalveluissa, niin ympärivuorokautisten palvelujen osalta kuin kotihoidossakin, alkaa paikoin olla todellisena haasteena saada osaavaa ja asiantuntevaa henkilöstöä. Vanhustyön keskusliiton mielestä tarvittaisiin pikaisia toimia ja resursseja alalla olevien työntekijöiden työhyvinvoinnin ja jaksamisen tukemiseksi sekä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi. Esimerkiksi toimet hoiva-avustajien lisäämiseksi vanhuspalveluissa sekä työperäisen maahanmuuton edistämiseksi voisivat olla tukena sote-alan henkilöstön saatavuuden turvaamisessa.

Vanhuspalveluiden osalta vaikeus saada osaavaa henkilöstöä vaikeuttaa ikääntyneiden henkilöiden mahdollisuuksia päästä tarpeellisten palveluiden piiriin ja aiheuttanee jonojen lisääntymistä.

Vanhuspalveluiden asiakkaiden osalta korona-aika on tutkimusten mukaan vähentänyt asiakkaiden yhteydenpitoa läheisiinsä ja lisännyt yksinäisyyden kokemusta. THL:n mukaan kokemuksen on havaittu olevan yhtäläinen sekä kotihoidossa että ympärivuorokautisessa hoidossa. Yksinäisyyden on todettu altistavan monille sairauksille ja se edistää muistisairauksien syntyä sekä kognitiivisen toimintakyvyn heikkenemistä. Riittäviä resursseja tulisikin kohdentaa ennaltaehkäiseviin toimiin hyvän toimintakyvyn edistämiseksi sekä erityisesti toimiin vanhuuteen varautumisen tukemiseksi.

Talousarvioesityksessä esitetään, että määrärahaa avustuksiin yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen alennettaisiin 8 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Stea-avustukset ovat elinehto vanhusjärjestöille ja vanhojen ihmisten hyvinvoinnille. Järjestöjen merkitys on tunnetusti suuri vanhojen ihmisten ja kaikkien muidenkin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Vanhusjärjestöillä on korvaamaton rooli esimerkiksi vanhusten yksinäisyyden vähentämisessä ja osallisuuden tunteen vahvistamisessa, asumisen turvallisuudessa ja asuntojen korjausneuvonnassa sekä digiopastuksessa.

Helsingissä, lokakuun 13 päivänä 2021

Vanhustyön keskusliitto –
Centralförbundet för de gamlas väl ry

Anni Lausvaara
toiminnanjohtaja

Marjut Vuorela
lakimies